

© Consiliul European/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Prezenta traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului European (www.coe.int/humanrightstrustfund). Această traducere nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea indicația cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul acestui document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Nota de jurisprudență nr. 137

Ianuarie 2011

M.S.S. împotriva Belgiei și Greciei - 30696/09

Hotărâre 21.1.2011 [MC]

Articolul 3

Tratament degradant

Expulzare

Condiții de detenție și de trai ale solicitanților de azil expulzați în temeiul Regulamentului Dublin: *încălcare*

Articolul 13

Cale de recurs efectivă

Deficiențe în procedura de azil în Grecia și riscul de a fi expulzat fără o examinare serioasă a fondului cererii de azil sau acces la o cale de recurs efectivă: *încălcare*

În fapt – Reclamantul, cetățean afgan, a intrat în Uniunea Europeană prin Grecia. În februarie 2009, a ajuns în Belgia, unde a făcut o cerere de azil. În conformitate cu Regulamentul Dublin, Oficiul pentru Străini a cerut autorităților grecești să-și asume responsabilitatea soluționării cererii de azil. La sfârșitul lunii mai 2009, Oficiul pentru Străini i-a ordonat reclamantului să părăsească Belgia cu destinația Grecia. Reclamantul a introdus o cerere în procedura de urgență pentru a suspenda executarea ordinului de părăsire a țării, dar cererea sa a fost respinsă. Pe data de 4 iunie 2009, autoritățile grecești au trimis un document standard prin care confirmau că își asumă responsabilitatea pentru examinarea cererii de azil a reclamantului și afirmau că acesta va putea cere azil la sosirea în Grecia. A fost trimis în Grecia pe data de 15 iunie 2009. La sosire, a fost imediat plasat în detenție pentru patru zile într-o clădire situată lângă aeroport, unde condițiile de detenție erau deplorabile. Pe data de 18 iunie 2009, a fost eliberat și i s-a înmănat un card care atesta calitatea sa de solicitant de azil

și a fost informat că trebuie să anunțe poliția despre adresa unde urmează să primească știri despre evoluția cererii sale de acordare de azil. Reclamantul nu s-a prezentat la poliție. Neavând mijloace de subzistență, a trăit pe străzi. Mai târziu, a încercat să părăsească Grecia, a fost arestat și plasat în detenție pentru o săptămână în aceeași clădire lângă aeroport, unde susține că a fost bătut de poliție. După eliberare, a continuat să trăiască pe străzi. Odată cu înnoirea cardului său de solicitant de azil, în decembrie 2009, autoritățile au făcut demersuri pentru a-i căuta o locuință, dar fără succes.

În drept – Articolul 3

(a) *Condiții de detenție în Grecia* – Dificultățile generate de numărul în continuă creștere al migranților și solicitanților de azil în statele de la granițele externe ale Uniunii Europene nu absolvă aceste state de îndeplinirea obligațiilor pe care le au în temeiul articolului 3. Potrivit acordului din data de 4 iunie 2009 prin care se obligau să ia în sarcină reclamantul, autoritățile grecești aveau la cunoștință identitatea sa și statutul de solicitant de azi. În ciuda acestui fapt, a fost imediat plasat în detenție fără nicio explicație, o practică răspândită, potrivit mai multor rapoarte ale unor organizații internaționale și neguvernamentale. A îndurat condiții rele de detenție, violențe și insulte din partea personalului centrului de detenție, aceste condiții fiind deja considerate ca degradante, având în vedere că cei deținuți erau solicitanți de azil. Perioadele în care reclamantul a fost închis, deși scurte, nu pot fi considerate ca ne semnificative. În ansamblu, sentimentele de arbitrar, inferioritate și anxietate care au însoțit detenția, cât și efectele profunde pe care le au aceste condiții asupra demnității persoanei, constituie tratament degradant. În plus, suferința reclamantului a fost accentuată de starea sa de vulnerabilitate legată de situația sa de solicitant de azil.

Concluzie: încălcare (în unanimitate).

(b) *Condiții de trai în Grecia* – În ciuda obligațiilor ce incumbau autorităților grecești în virtutea legislației interne și a Directivei Uniunii Europene de Primire, reclamantul a trăit timp de mai multe luni în cea mai mare sărăcie, fără hrană și fără un loc în care să locuiască sau să se spele. A trăit cu o teamă permanentă de a fi atacat sau tâlhărit, fără nicio perspectivă de îmbunătățire a situației sale. Aceasta explică de ce a încercat să părăsească Grecia în mai multe rânduri. Descrierea făcută de reclamant condițiilor de trai se coroborează cu rapoartele mai multor organizații internaționale. Reclamantul nu a fost informat în niciun moment de posibilitățile de cazare care îi erau disponibile. Autoritățile nu ar fi putut să nu fie la curent de faptul că reclamantul trăiește pe străzi și nu ar fi trebuit să se aștepte ca reclamantul să se prezinte la poliție pentru a cere ajutor. Această situație a durat de la transferul lui din iunie 2009, deși autoritățile i-ar fi putut reduce suferința prin examinarea cu celeritate a cererii sale de azil. Nu au luat în considerare starea de vulnerabilitate a reclamantului în calitatea sa de solicitant de azil și trebuie ținute responsabile – din cauza inacțiunii și a neexaminării cererii de azil – pentru condițiile pe care a trebuit să le îndure reclamantul timp de mai multe luni. Condițiile de trai a reclamantului, combinate cu incertitudinea prelungită în care a trăit și lipsa totală a perspectivei de îmbunătățire a situației sale, au atins nivelul minim de gravitate cerut de articolul 3 din convenție.

Concluzie: încălcare (șaisprezece voturi contra unul).

(c) *Transferul reclamantului din Belgia în Grecia* – Având în vedere că în timp ce solicitarea de azil era pendinte, mai multe rapoarte ale unor organizații internaționale arătau dificultățile de ordin practic în aplicarea Regulamentului Dublin în Grecia și faptul că însuși Comisarul ONU pentru Refugiați avertizase Guvernul belgian în privința situației din Grecia, autoritățile belgiene ar fi trebuit, atunci când au emis ordinul de părăsire a țării, să cunoască deficiențele procedurii de azil din Grecia și nu ar fi trebuit să ceară reclamantului să dovedească riscurile la care ar fi supus prin expulzare. Belgia a ordonat expulzarea doar pe baza unui acord tacit cu autoritățile grecești și au trecut la aplicarea măsurii fără ca Grecia să dea vreo garanție individuală, deși ar fi putut refuza transferul. Autoritățile belgiene nu ar fi trebuit să presupună doar că reclamantul va fi tratat în conformitate cu standardele Convenției; ar fi trebuit să verifice modalitatea în care autoritățile grecești aplică legislația cu privire la azil, ceea ce nu au făcut.

Concluzie: încălcare (șaisprezece voturi contra unul).

(d) *Decizia autorităților belgiene de a-l expune pe reclamant la condițiile de detenție și de trai din Grecia* – Curtea a constatat deja ca degradante condițiile de detenție și de trai ale reclamantului în Grecia. Înainte de transferul reclamantului, aceste condiții erau documentate și ușor verificabile printr-o multitudine de surse. Așadar, prin transfer, autoritățile belgiene l-au expus în mod conștient pe reclamant la condiții de detenție și de trai care constituie tratament degradant.

Concluzie: încălcare (cincisprezece voturi contra două).

Articolul 13 combinat cu articolul 3

(a) *Cu privire la Grecia* – Situația din Afganistan reprezenta o problemă serioasă de insecuritate și reclamantul era expus la represalii din partea forțelor antiguvernamentale, deoarece lucrase ca interpret pentru forțele aeriene internaționale staționate în Afganistan.

Termenul de trei zile care i-a fost acordat pentru a se prezenta la poliție a fost prea scurt, având în vedere cât îi era de dificil să intre în clădirea poliției. De asemenea, ca mulți alți solicitanți de azil, reclamantul a crezut că singurul scop al acestei formalități era de a-și declara adresa din Grecia, ceea ce nu putea face deoarece nu avea o astfel de adresă. Nu se menționa în notificare că ar fi putut declara că nu are o adresă, astfel încât informațiile să îi fie transmise pe o altă cale. Era răspunderea autorităților grecești să găsească un mijloc de comunicare cu reclamantul, astfel încât acesta să poate urma efectiv procedura.

Mai mult, autoritățile nu au examinat încă cererea de a azil a reclamantului. Nici nu au luat vreo măsură să comunice cu acesta și nici nu au luat vreo decizie în privința lui. Aceste elemente l-au privat pe reclamant de posibilitatea reală și adecvată de a-și prezenta argumentele. Este îngrijorător și faptul că există un risc real ca reclamantul să fie retrimis în Afganistan fără vreo decizie pe fond, având în vedere că abia a scăpat de două încercări de expulzare anterioare.

În ceea ce privește posibilitatea pe care ar fi avut-o reclamantul de a introduce o cerere în fața Curții Administrative Supreme din Grecia pentru a contesta eventualul refuz al cererii sale de azil, autoritățile nu au luat nicio măsură pentru a-l informa pe

reclamant despre aceasta. Acest element, combinat cu funcționarea defectuoasă a procedurii de notificare a persoanelor fără adresă cunoscută, ridică întrebarea cum anume reclamantul ar fi putut afla de decizie în timp util pentru a o putea contesta în termenul prescris de lege. În plus, deși reclamantul nu-și putea permite angajarea serviciilor unui avocat, nu a primit nicio informație cu privire la accesul la sistemul de ajutor judiciar, care era, de altfel, ineficace din cauza lipsei de avocați disponibili. În ultimul rând, apelurile în fața Curții Supreme Administrative durau, în general, atât de mult încât nu reprezentau o cale de recurs efectivă pentru lipsa garanțiilor cu privire la examinarea pe fond a cererilor de azil.

S-a încălcat, deci, articolul 13 combinat cu articolul 3, din cauza deficiențelor în examinarea de către autoritățile grecești a cererii de azil a reclamantului și a riscului de a fi trimis, direct sau indirect, în țara de origine fără o examinare serioasă a fondului cererii sale și fără a avea acces la o cale de recurs efectivă.

Concluzie: încălcare (în unanimitate).

(b) *Cu privire la Belgia* – Curtea a considerat că procedura de urgență nu îndeplinește cerințele ce decurg din jurisprudența Curții, conform căreia orice plângere cu privire la o expulzare care ar expune o persoană la un tratament contrar articolului 3 trebuie să fie examinată cu mare atenție și rigurozitate și ca organul însărcinat cu examinarea cererii să fie competent să examineze fondul acesteia și să ofere o reparație adecvată. Deoarece examinarea făcută de Comitetul de Apel pentru Străini era, în mare parte, limitată la verificarea faptului dacă persoana respectivă a probat suficient prejudiciul ireparabil care ar putea rezulta dintr-o potențială încălcare a articolului 3, apelul reclamantului nu ar fi avut vreo șansă de a fi admis.

Concluzie: încălcare (în unanimitate).

Articolul 46: Fără a afecta măsurile generale necesare pentru a preveni încălcări similare pe viitor, Grecia trebuie să examineze fără întârziere fondul cererii de azil a reclamantului, în conformitate cu standardele impuse de Convenție și să nu-l deporteze pe reclamant în cursul acestei proceduri.

Articolul 41: Grecia și Belgia trebuie să plătească reclamantului 1.000 EUR și, respectiv, 24.900 cu titlu de daune morale.

Apăsați aici pentru [Notele de informare referitoare la jurisprudență](#)

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012.

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Ea nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă nicio responsabilitate pentru calitatea acesteia. Ea poate fi descărcată din baza de date a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din orice altă bază de date căreia HUDOC i-a transmis acest document. Traducerea poate fi reprodușă în scopuri necomerciale cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime împreună cu indicația de mai sus privind drepturile de autor și referința la Fondul Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei. Orice persoană care intenționează să utilizeze fragmente din prezenta traducere în scopuri comerciale este rugată să contacteze adresa următoare: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.